

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

DJELOMIČNA ODLUKA O DOPUŠTENOSTI

zahtjeva br.56305/08
Gordana Getoš-Magdić
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 3. rujna 2009. godine u vijeću u sastavu:

g. Christos Rozakis, *predsjednik*,

gđa. Nina Vajić,

g. Anatoly Kovler,

gđa. Elisabeth Steiner,

g. Khanlar Hajiyev,

g. Giorgio Malinverni,

g. George Nicolaou, *suci*,

i g. Søren Nielsen, *tajnik odjela*,

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen 27. listopada 2008. godine,

nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

Podnositeljica zahtjeva, gđa Gordana Getoš-Magdić, hrvatska je državljanka rođena 1968. godine i živi u Osijeku. Pred Sudom ju je zastupala gđa J. Riceanu, odvjetnica iz Freiburga i gđa Anna-Maria Getoš, sestra podnositeljice zahtjeva.

A. Okolnosti predmeta

Činjenično stanje predmeta kako ga je iznijela podnositeljica zahtjeva može se sažeti kako slijedi.

Dana 18. listopada 2006. godine, između 17:00 i 18:00 sati podnositeljica zahtjeva primila je telefonski poziv od policije te joj je naređeno da pristupi u Policijsku upravu osječko-baranjsku pod sumnjom da je počinila ratne zločine protiv civilnog stanovništva. Oko 20:00 sati istoga dana podnositeljica zahtjeva je, u pratnji svoga oca, stigla u Policijsku upravu osječko-baranjsku. Podnositeljica zahtjeva je bila odmah odvojena od svoga oca i odvedena u sobu za ispitivanje. Tamo je zadržana i stalno ispitivana od strane policije kroz pedeset i tri sata i četrdeset minuta, do oko 1:40 sati 21. listopada 2006. godine. Tijekom prva dvadeset četiri sata podnositeljica zahtjeva bila je zadržana kod policije na temelju članka 97. Zakona o kaznenom postupku.

U međuvremenu je, u 1:30 sati dana 19. listopada 2006. godine, tijekom ispitivanja podnositeljice zahtjeva od strane policije i u njenoj odsutnosti, istražni sudac Županijskog suda u Osijeku naredio daljnje zadržavanje podnositeljice zahtjeva kod policije u trajanju od dvadeset četiri sata, do 1:30 sati dana 21. listopada 2006. godine, na temelju članka 98., stavka 1. Zakona o kaznenom postupku. Mjerodavni dio te odluke glasi kako slijedi:

“U podnesku... od 19. listopada 2006 PU osječko-baranjska Sektor kriminalne policije, izvijestila je ovog istažnog suca da se provodi obrada nad osumnjičenom Gordanom Getoš-Magdić zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZ RH počinjenog na području grada Osijeka tijekom 1991. i 1992.

Oni navode da je dana 19. listopada 2006. godine u 1,30 sati uhićena Gordana Getoš-Magdić zbog osnovane sumnje da je počinila navedeno kazneno djelo te da je... još pripadnika [vojne] postrojbe kojima je zapovjedala, privedeno; [Oni] su iskazivali o novim relevantnim činjenicama i indicijama, koje dodatno potvrđuju osnovne sumnje da je Gordana Getoš-Magdić počinila gore navedeno kazneno djelo; u tijeku je bila identifikacija drugih pripadnika postrojbe, kao što je bila i identifikacija ubijenih osoba za koje nije utvrđen identitet, a za što nisu dostatna prvobitna 24 sata od uhićenja. Stoga, predlažu da zadržavanje u policiji bude produženo.

Prijedlog je osnovan.

Iz dokumenata ovosudnog spis Kio-170/06, a u kojem se nalazi policijski spis...vidljivo je da osnove sumnje da je Gordana Getoš-Magdić počinila kazneno djelo koje joj se stavlja na teret proizlazi iz obrane M.S. ...

Kako je kriminalistička obrada provedena radi utvrđivanja identiteta ostalih članova [vojne] postrojbe kojom je zapovijedala Gordana Getoš-Magdić i kako je privedeno još nekoliko pripadnika ove postrojbe i u tijeku su obavijesni razgovori s njima, i kako je nužno identificirati oštećenike...notorno je da prvobitna 24 sata od uhićenja nisu dostatna za navedene radnje i da se dodatnih 24 sata zadržavanja kod policije ukazuju nužnim i dostatnim radi prikupljanja [dodatnih] podataka o dokazima. U odnosu na osumnjičenicu Gordanu Getoš-Magdić, pritvorski osnovi iz čl. 102. st. 1. toč. 2. Zakona o kaznenom postupku, za sada egzistiraju, zbog toga što

postoji osnovana sumnja da bi, u cilju svoje ekskulpacije, ona mogla ometati kazneni postupak utjecanjem na svjedoke. Pritvorski osnov ujedno egzistira i po čl. 102. st. 1. toč. 4. Zakona o kaznenom postupku, budući se radi o kaznenom djelu [za koje je osumnjičena] iz kataloga kaznenih djela obuhvaćenih čl. 181. Zakona o kaznenom postupku, odnosno o kaznenom djelu iz glave XIII. Kaznenog zakona, za koje je zapriječena kazna zatvora u trajanju od 20 godina. S obzirom da se radi o [optužbe uključuju navode o] likvidacijama vatrenim oružjem nakon kojih su tijela bacana u Dravu, dakle kako se radi o klasičnim egzekucijama, ovaj sud smatra da ti [faktori] predstavljaju teške okolnosti djela, koje povlače neophodnost pritvorske mjere...”

Dana 21. listopada 2006. godine oko 1:40 sati podnositeljica zahtjeva prvi je puta dovedena pred istražnog suca Županijskog suda u Osijeku.

Dana 22. listopada 2006. godine istražni sudac Županijskog suda u Osijeku naredio je da podnositeljica zahtjeva i četiri druga osumnjičenika budu zadržani u pritvoru daljnja četiri mjeseca, do 1:30 sati dana 19. studenog 2006. godine. Mjerodavni dio odluke glasi:

“Kako je tijekom istrage potrebno ispitati veliki broj svjedoka poimence naznačenih u zahtjevu za provođenje istrage, od kojih je određeni broj pripadnika Hrvatske vojske, odnosno suboraca okrivljenika, za ovaj sud egzistira osnovana sumnja da bi okrivljenici, boravkom na slobodi ometali kazneni postupak utjecanjem na ove svjedoke a čime su ispunjeni uvjeti za pritvorskom mjerom iz čl. 102. st. 1 t. 2 Zakona o kaznenom postupku.

Nadalje, kako su I-V okrivljenici osnovano sumnjivi da su počinili kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZ RH a za koje je zapriječena kazna zatvora u trajanju od 20 godina i to na način da su određene osobe srpske narodnosti protupravno lišavale slobode, protupravno ih ispitivali i zlostavljali, nakon čega su im vezali ruke i usta sa samoljepljivim trakama i pojedine od njih odvodili na obalu rijeke Drave, gdje su bili

lišavani života vatrenim oružjem te bacani u rijeku Dravu. Dakle, kako se radi o klasičnim egzekucijama, za ovaj sud su to osobito teške okolnosti djela koje za sobom povlače neophodnost pritvorske mjere...”

Dana 22. listopada 2006. godine podnositeljica zahtjeva premještena je u Zatvor u Zagrebu. Postupak je nastavljen pred Županijskim sudom u Osijeku, udaljenom oko tri stotina kilometara.

Dana 25. listopada 2006. godine podnositeljica zahtjeva podnijela je žalbu protiv odluke od 22. listopada 2006. godine kojom je određen njen pritvor. Tvrдила je da je surađivala s istražnim tijelima i priznala da je počinila djela za koja se tereti, i da se stoga ista svrha mogla postići drugim mjerama kao što je kućni pritvor, jamčevina ili preventivne mjere. Nadalje, bila je spremna predati svoju putovnicu. Nadalje je naglasila svoju mladu dob i to da je majka maloljetnog djeteta koje, zbog svoje dobi i zdravlja, ima stalnu potrebu za nazočnošću majke, i da je ona, podnositeljica zahtjeva, pridonosila uzdržavanju svoje obitelji.

Dana 31. listopada 2006. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Osijeku odbilo je žalbu. Mjerodavni dio odluke glasi:

“Protivno navodima u žalbama okrivljenika, istražni sudac je ispravno ocijenio da postoje zakonske osnove za primjenu pritvora protiv okrivljenika, propisane u čl. 102. st. 1. toč. 2. i 4. Zakona o kaznenom postupku.

Postoji osnovana sumnja da su okrivljenici počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava, to jest ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH. Rješenjem istražnog suca...od 22. listopada 2006. provodi se istraga protiv navedenih okrivljenika, zbog osnovane sumnje da su u razdoblju od sredine listopada pa do kraja prosinca 1991. g. u Osijeku, tijekom obrane grada od zajedničke agresije

J[ugoslavenske] N[arodne] A[rmije] i pobunjenog djela lokalnog srpskog stanovništva na ustavnopravni poredak Republike Hrvatske, oni [postupili] protivno čl. 3. (četvrte) Ženevske konvencije o zaštiti građanskih sloboda u vrijeme rata, i čl. 4. st. 1. i st. 2. toč. a, čl. 5. st. 3. i čl. 13. st. 2. Dopunskog protokola ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II), nakon što je B.G. kao sekretar Sekretarijata za narodnu obranu općine Osijek, djelujući kao stvarni, a od 7. prosinca 1991. i kao formalni zapovjednik obrane grada Osijeka, naložio I. okrivljeniku I.K. i... okrivljenoj Gordani Getoš-Magdić, da osnuju [vojnu] postrojbu iz redova provjerenih i pouzdanih osoba za posebne izviđačko-diverzantske zadatke, koja bi bila pod njegovim nadzorom. Nakon što su tu postrojbu osnovali, u više im je navrata naređivao protuzakonito lišavanje slobode civila srpske narodnosti, njihovo zlostavljanje i usmrćivanje; I okrivljeni I.K., kao zapovjednik postrojbe, i ... okrivljena, Gordana Getoš-Magdić, kao zapovjednik jednog od vodova te postrojbe, prihvaćali su i izvršavali ili prosljeđivali te naredbe pripadnicima postrojbe...

Rješenjem o provođenju istrage prihvaćen je zahtjev Županijskog državnog odvjetništva Osijek, da se kao svjedoke u svezi izvršenja navedenih kaznenih djela ispita 31 osoba... Nadalje se u rješenju o provođenju istrage navodi da je dio određenih svjedoka pripadao istoj postrojbi kojoj su pripadali i okrivljenici... Ni jedan od svjedoka još nije ispitan. Stoga je opravdan zaključak istražnog suca da bi puštanjem na slobodu u ovoj fazi kaznenog postupka, navedeni okrivljenici boravkom na slobodi ometali kazneni postupak utječući na iskaze svjedoka. Stoga postoji zakonska osnova za određivanjem pritvora iz čl. 102 st. 1 toč. 2 Zakona o kaznenom postupku.

Nadalje, uzimajući u obzir način počinjenja kaznenih djela koja se okrivljenicima stavljaju na teret, a zbog osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, za koje je zapriječena kazna zatvora u trajanju od 20 godina, te obzirom na protupravna odvođenja, ispitivanja i zlostavljanja, vezivanja samoljepljivim trakama preko ruku i usta [oštećenika], i naknadne likvidacije većeg broja civila, istražni sudac je pravilno ocijenio da sve ove okolnosti, u svojoj sveukupnosti, predstavljaju posebno teške okolnosti djela, i da je određivanje pritvora neophodno, jer za to postoje zakonske osnove iz čl. 102 st. 1 toč. 4 Zakona o kaznenom postupku.”

Dana 17. studenog 2006. godine istražni sudac Županijskog suda u Osijeku produljio je pritvor podnositeljici zahtjeva i ostaloj četvorici okrivljenika do 19. siječnja 2007. godine, ponovno s osnova navedenih u članku 102., stavku 1. (2. i 4.) Zakona o kaznenom postupku.

Dana 22. prosinca 2006. godine podnositeljica zahtjeva premještena je u Zatvor u Osijeku.

Dana 18. siječnja i 17. veljače 2007. godine istražni sudac Županijskog suda u Osijeku ponovno je produljio pritvor podnositeljici zahtjeva i četvorici ostalih osumnjičenika, s osnova navedenih u članku 102., stavku 1. (2. i 4.) Zakona o kaznenom postupku.

Dana 16. travnja 2007. godine Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku podiglo je optužnicu protiv podnositeljice zahtjeva pred Općinskim sudom u Osijeku, optuživši ju za počinjenje ratnih zločina protiv civilnog stanovništva. Istoga je dana izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Osijeku naložilo daljnji pritvor podnositeljice zahtjeva na temelju članka 102., stavka 1. (4.) Zakona o kaznenom postupku. Mjerodavni dio odluke glasi kako slijedi:

“Braniteljica III. okrivljene, Gordane Getoš-Magdić, posebno je istakla trajno narušeno zdravstveno stanje okrivljenice kao i njenog mlt. djeteta. Smatra da se ista svrha može postići i izricanjem mjere opreza.

...

Optužnicom Županijskog državnog odvjetnika u Osijeku...od 16. travnja 2007. ... okrivljenici. ... su optuženi da su naredili ubijanje civilnog stanovništva i nečovječno postupanje prema njemu... pa da su time počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratni zločin protiv civilnog stanovništva - iz čl. 120. st. 1. OK ZRH. Prema činjeničnom opisu djela iz optužbe okrivljenike se tereti da su tijekom studenog i prosinca 1991. g. u Osijeku u vrijeme obrane grada od oružanih napada J[ugoslavenske] N[arodne] A[rmije] i njima pridruženih paravojnih postrojbi pobunjenog lokalnog srpskog stanovništva protiv ustavnopravnog poretka RH [djelovali] suprotno čl. 3. [četvrte] Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata, te čl. 4. st. 1. i st. 2. toč. a, čl. 5. st. 3. i čl. 13. st. 2. Dopunskog protokola Ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II), a I. okrivljeni B.G., prvo kao sekretar Općinskog sekretarijata za narodnu obranu Osijek, a od 7. prosinca 1991., kao zapovjednik obrane grada Osijeka, II. okrivljeni I.K. kao zapovjednik posebne [vojne] postrojbe za diverzantsko izviđačke namjere Operativne zone Osijek, III. okrivljena Gordana Getoš-Magdić, kao zapovjednica voda u toj postrojbi, i IV. do VII. okrivljenici kao pripadnici njenog voda, sudjelovali u protupravnim lišenjima slobode, odvođenjima, nečovječnim postupanjima i ubijanju civilnog stanovništva srpske narodnosti. Oni su, tijekom studenog i prosinca 1991. u Osijeku, nepoznatu mušku osobu zatočili, i J.G., M.K., S.V., nepoznatu žensku osobu i B.G. vezali samoljepljivom trakom i odveli ih na obalu rijeke Drave. Tamo su ih jednom usmrtili hicima iz vatrenog oružja u glavu i potom ih bacili u rijeku. Ujedno su B.L. i A.Š. odveli u Dubrovačku ulicu br. 30, gdje su A.Š. tukli šakama po tijelu, a potom su ih odveli na obalu rijeke Drave, gdje su ih usmrtili iz vatrenog oružja i bacili u rijeku. M.S. su tukli i pri tome mu nanijeli višestruke ozljede, a potom su ga svezali s konopcem i usmrtili bacivši ga sa željezničkog mosta u Dravu. Oni su zatočili P.L., odveli su ga na obalu rijeke Drave, usmrtili iz vatrenog oružja i bacili [njegovo tijelo] u rijeku. Oni su R.R. zatočili i odveli u Dubrovačku ul. br. 30, a potom na obalu rijeke Drave, gdje su mu u glavu ispalili najmanje dva hica iz vatrenog oružja, i bacili ga u rijeku, ali je on unatoč toga preživio; [okrivljenici] su na taj način počinili kazneno djelo, ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske.

Postojanje osnovane sumnje da su okrivljenici počinili kazneno djelo je opća osnova za određivanje i produljivanje mjere pritvora.

Za navedeno kazneno djelo propisana je kazna zatvora, najmanje 5 godina ili kazna zatvora od 20 godina. Navedene okolnosti naročito brutalnog i bezobzirnog postupanja okrivljenika prema oštećenima u zajedništvu i ukupnosti predstavljaju posebno teške okolnosti djela, zbog kojih se pritvor protiv okrivljenika... mora produjiti... po zakonskoj osnovi iz čl. 102. st. 1. toč. 4. Zakona o kaznenom postupku.

...”

U svojoj žalbi od 19. travnja 2007. godine podnositeljica zahtjeva tvrdi, *inter alia*, da sud nije dao odgovarajuće obrazloženje za nužnost njenoga pritvora, posebice s obzirom na njenu tešku zdravstvenu i obiteljsku situaciju. Pozvala se na liječničku dokumentaciju iz koje je vidljivo da od 1999. godine boluje od post traumatskog stresnog poremećaja, od problema s leđima i epilepsije. Također se pozvala na liječničku dokumentaciju iz koje je vidljivo da njena kćer, rođena 1999. godine, ima noćne more.

Dana 30. travnja 2007. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Osijeku produjilo je pritvor podnositeljici zahtjeva s osnova navedenih u članku 102., stavku 1. (4.) Zakona o kaznenom postupku, dajući iste razloge kao i u svojoj odluci od 16. travnja 2007. godine.

U svojoj žalbi od 5. svibnja 2007. godine podnositeljica zahtjeva ponovila je svoje prethodne tvrdnje.

Dana 11. svibnja 2007. godine Vrhovni sud odbio je žalbu. Mjerodavni dio odluke glasi:

“ U ovoj fazi kaznenog postupka, kada je podignuta optužnica...ovaj sud smatra da postoji visok stupanj osnovanosti sumnje da su okrivljenici počinili kazneno djelo koje im se stavlja na teret. Odlučivanje o daljnjoj primjeni mjere pritvora, svodi se isključivo na sagledavanje elemenata koji u okviru činjeničnog supstrata optužnice upućuju na zaključak da u konkretnom slučaju...način na koji je kazneno djelo počinjeno ili postojanje posebno teških okolnosti djela, opravdava primjenu mjere pritvora po osnovi iz čl. 102 st. 1. toč. 4. Zakona o kaznenom postupku.

U pravu su žalitelji kada tvrde da sama po sebi težina kaznenih djela koja im se stavljaju na teret, nije dovoljna za zaključak da postoje osobito teške okolnosti djela zbog kojih je neophodno odrediti pritvor. Međutim, sud prvog stupnja je o postojanju tih okolnosti zaključivao iz konkretnih činjenica i radnji koje se okrivljenicima stavljaju na teret. Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva može se počiniti poduzimanjem različitih radnji. Okrivljenicima se stavljaju na teret upravo najteže radnje, uključujući protuzakonito zatvaranje, mučenje i ubijanje civila koji za takav postupak nisu dali nikakvog povoda. Sve te osobe bili su građani Osijeka o čijoj sigurnosti je bio dužan skrbiti I. okrivljeni, na što s pravom ukazuje sud prvog stupnja kada ocjenjuje težinu postupaka koji se njemu inkriminiraju.

Vrhovni sud smatra, da s pravom sud prvog stupnja nalazi posebno teške okolnosti djela. Optužnice protiv okrivljenika terete ih da su po zapovijedi I. okrivljenog B.G., okrivljenici I.K. i Gordana Getoš-Magdić, osnovali [vojnu] postrojbu za posebne izviđačko-diverzantske zadatke i zapovjedili pripadnicima postrojbe da protuzakonito lišavaju slobode civile srpske i drugih narodnosti, zlostavljaju ih i usmrćuju, što su okrivljenici M. S., D.K., T.V. i Z.D. i činili. Dakle oni su, tempore criminis, organizirali likvidaciju civilnog stanovništva na tom prostoru i to na način da su pojedince sustavno odvodili, zatvarali, mučili i likvidirali. Prema oštećenima je sam postupak bio izuzetno brutalan i krajnje nehuman. Neki od njih su teško prebijani,

vezani ljepljivom trakom i odvođeni na obalu rijeke Drave, gdje bi se vršila krajnja egzekucija pucanjem iz vatrenog oružja u glavu i tijelo, a zatim bacanjem tijela u rijeku. U slučaju oštećenog R.R., koji je preživio pucanje u glavu, a potom bacanje u rijeku, izdana je i dodatna zapovijed da se usmrti u bolnici. Stoga se i po ocjeni ovog suda u takvom ponašanju okrivljenika ogledaju posebno teške okolnosti djela koje odudaraju od uobičajenih načina počinjenja takvih djela. Stoga je određivanje daljnjeg pritvora protiv okrivljenika po osnovi iz čl. 102. st. 1. toč. 4. Zakona o parničnom postupku opravdano.

Ne može se prihvatiti stanovište žalitelja da se kazneni postupak može provesti i bez određivanja njihovog pritvora, jer se ista svrha mogla ostvariti i drugim mjerama opreza. Pritvorska osnova navedena u čl. 102. st. 1. toč. 4. Zakona o kaznenom postupku nije propisana s ciljem da se otklone moguće opasnosti za pravodobno i nesmetano vođenje kaznenog postupka, kao što je svrha određivanja pritvora propisanog u čl. 102. st. 1. toč. 1., 2. i 3. ZKP. Svrha određivanja pritvora po zakonskoj osnovi iz [čl. 102 st. 1. toč. 4. Zakona o kaznenom postupku] je da se osobe čiji postupci izazivaju posebnu moralnu osudu ne zadržavaju na slobodi, a što bi moglo utjecati na javnost na način da bi se umanjilo povjerenje u kazneno pravosuđe.”

Dana 29. svibnja 2007. godine Vrhovni sud je naložio da se daljnji postupak vodi pred Županijskim sudom u Zagrebu.

Dana 11. srpnja 2007. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Zagrebu produljilo je pritvor podnositeljici zahtjeva s osnova navedenih u članku 102., stavku 1. (4.) Zakona o kaznenom postupku. Vrhovni sud ukinuo je ovu odluku dana 27. srpnja 2007. godine jer branitelji okrivljenika nisu bili uredno pozvani na ročište na kojem se odlučivalo o pritvoru podnositeljice zahtjeva.

Dana 2. kolovoza 2007. izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Zagrebu produljilo je pritvor podnositeljici zahtjeva. Vrhovni sud je potvrdio ovu odluku dana 21. rujna 2007. godine. Dana 23. studenog 2007. godine Županijski sud u Zagrebu produljio je pritvor podnositeljici zahtjeva. Vrhovni sud potvrdio je ovu odluku dana 12. prosinca 2007. godine. Pozvao se na osobito teške okolnosti djela za koje se tereti podnositeljica zahtjeva na temelju članka 102., stavak 1. (4.) Zakona o kaznenom postupku.

Dana 13. prosinca 2007. godine podnositeljica zahtjeva podnijela je zahtjev da joj se ukine pritvor. Pozvala se, *inter alia*, na članak 5. Konvencije, tvrdeći da sudovi koji su naložili i produljivali njezin pritvor nisu dali nikakvu odgovarajuću procjenu njenog osobnog doprinosa djelima za koja je optužena i njene osobne situacije, posebice njenog zdravlja.

Dana 11. siječnja 2008. godine ukinut je pritvor prvookrivljenog B.G. jer je bio izabran u parlament, te je stoga imao imunitet.

Dana 12. veljače 2008. godine Županijski sud u Zagrebu produljio je pritvor podnositeljici zahtjeva te je istovremeno odbio njen zahtjev da joj bude ukinut pritvor. Mjerodavni dio odluke glasi:

“Osnovana sumnja da su III. [podnositelj], V., VI. optuženici počinili kazneno djelo navedeno u optužnici, postoji i dalje, što je opći zakonski uvjet po čl. 102. st. 1. Z[akona] o k[aznenom] p[ostupku] za produljenje pritvora.

III., V. i VI. optuženici se terete za kaznena djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratni zločin protiv civilnog stanovništva - po članku 120. stavka 1. OKZRH, za koje je propisana kazna zatvora najmanje pet godina ili kazna zatvora dvadeset godina, čime je ispunjen jedan od uvjeta za pritvor po članku 120. stavak 1. (4) Z[akona] o k[aznenom] p[ostupku].

Osim toga, III., V., i VI. optuženicima se optužnicom stavlja na teret poduzimanje najtežih radnji koje se mogu počinuti protiv civilnog stanovništva, kao što je protuzakonito zatvaranje, mučenje i ubijanje civila. Civili su mučeni i ubijani bez ikakvog razloga, a motiv je očito bio nacionalna netrpeljivost.

Tako se III. optužena Gordana Getoš-Magdiš tereti da je zajedno sa II. optuženim I.K. po zapovijedi I. optuženog B.G. osnovala [vojnu] postrojbu za posebno izviđačko-diverzantske namjene i da su protuzakonito lišavali slobode civile srpske i drugih narodnosti, zlostavljali ih i usmrćivali, i prosljeđivali takve zapovijedi podređenim pripadnicima navedene postrojbe... Žrtve su teško prebijane, a nakon toga odvožene na obalu Drave, vezane ljepljivim trakama i ubijane pucnjem u glavu iz vatrenog oružja, a zatim su njihova tijela bacana u rijeku.

Isto se tako III. optužena Gordana Getoš-Magdić tereti da je zajedno sa VI. optuženim T.V. i VII. optuženim Z.D., odvela B.L. iz obiteljske kuće..., lišila ga slobode i zatvorila ga u kuću u Dubrovačkoj ulici broj 30.

...
Za oštećenog R.R., kojem je pucano u glavu po zapovijedi I. optuženog B.G., a koji je preživio, navedeno je da je III optužena Gordana Getoš- Magdić naložila da ga se usmrti u bolnici.

Sve opisane radnje III., V. i VI. optuženika sadrže niz okolnosti koje po svome karakteru i intenzitetu ulaze u kategoriju onih posebno teških okolnosti djela; iz tog razloga, pritvor po članku 102. stavak 1. točka 4. Z[akona] o k[aznenom] p[ostupku] je i dalje neophodan.

...
Dosadašnje vrijeme koje su III., V. i VI. optuženici proveli u pritvoru u odnosu na težinu djela za koje su osnovano sumnjivi i kazne koje se prema raspoloživim podacima u spisu mogu očekivati ne stvara onu razmjernost koja bi bila od odlučnog značaja kod odlučivanja o daljnjem pritvoru.

Nije osnovan ni prijedlog da se III optuženoj Gordani Getoš Magdić zamijeni mjera pritvora određivanjem kućnog pritvora jer mjera kućnog pritvora nije predviđena kao zamjena za mjeru pritvora iz članka 102. stavak 1. točka 4. Z[akona] o k[aznenom] p[ostupku].

Člankom 3. Pravilnika o kućnom pritvoru (Narodne novine br. 3 od 07. siječnja 2008.) propisano je da pritvorenikova sloboda i prava, koji se nalazi u kućnom pritvoru mogu biti ograničena u mjeri potrebnoj da se ostvari svrha radi koje je određen kućni pritvor, spriječi bijeg pritvorenika, spriječi ponavljanje, dovršenje, ili počinjenje kaznenog djela kojim on ili ona prijeti, te spriječi komuniciranje pritvorenika s drugim osobama, osim osoba koje s njim ili njom žive ili je opskrbljuju neophodnim potrepštinama za život.

Budući da navodi iz prijedloga za ukidanje pritvora nisu takvog značaja da bi opravdali ukidanje pritvora, a po mišljenju Vijeća za sada ne postoje uvjeti za izricanje neke od mjera opreza, to je prijedloge valjalo odbiti kao neosnovane..."

U svojoj žalbi od 14. veljače 2008. godine podnositeljica zahtjeva je ponovila svoje tvrdnje iz svojega prethodnoga zahtjeva da joj se ukine pritvor. Dana 22. veljače 2008. godine Vrhovni sud je odbio žalbu podnositeljice zahtjeva. Ponovio je svoje prethodne zaključke glede težine djela i osobito teških okolnosti djela, te je nadalje utvrdio kako slijedi:

“U opisanim postupcima optuženika očituje se visok stupanj bezobzirnosti, brutalnosti i bezosjećajnosti prema civilnim osobama, što je imalo teške posljedice usmrćivanja tih osoba. Stoga, ovaj drugostupanjski sud smatra da takvi postupci optuženika u znatnijoj mjeri nadilaze postupke i posljedice kod takvih kaznenih djela i po svom intenzitetu i karakteru predstavljaju posebno teške okolnosti djela, radi kojih je i nadalje neophodna primjena mjere pritvora po osnovi čl. 102. st. 1. toč. 4. Z[akona] o k[aznenom] p[ostupku].

Žalbeni navodi optužene Gordane Getoš-Magdić... da činjenice navedene u optužnici nisu dokazane, nisu od odlučujućeg utjecaja kod odlučivanja o daljnjoj primjeni mjere pritvora, budući je dovoljan relevantan stupanj osnovane sumnje; to proizlazi iz pravomoćne optužnice i prikupljenih dokaza u dosadašnjem tijeku postupka iako konačnu ocjenu svih provedenih dokaza i obrana optuženika pa potom i utvrđenja dokazanosti odlučnih činjenica u odnosu na terećena kaznena djela ocjenjuje raspravno vijeće...

Suprotno iznesenom prigovoru žaliteljice Gordane Getoš-Magdić, odredbe Zakona o kaznenom postupku o primjeni mjera pritvora nisu u protivnosti s Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (u nastavku Konvencija) budući da je u čl. 5. Konvencije propisano da zakonito uhićenje ili pritvaranje osobe radi njegovog dovođenja nadležnoj sudbenoj vlasti kad postoji osnovana sumnja da je počinio kazneno djelo ili kad je razumno vjerovati da je to nužno radi njegovog sprečavanja izvršenja kaznenog djela ili bijega njegovog počinitelja nakon počinjenja kaznenog djela, nije u protivnosti sa čl. 102. st. 1. Z[akona] o k[aznenom] p[ostupku].

Zdravstveno stanje opt. Gordane Getoš-Magdić ne isključuje postojanje zakonskog osnova za produljenje njezinog pritvora, budući se potrebna zdravstvena zaštita može ostvarivati u zatvoru ili, iznimno, i izvan zatvora.

Isto tako, svaka potrebna medicinska, psihološka ili druga pomoć može se pružiti njezinom djetetu u adekvatnim ustanovama, koje imaju stručne osobe za pružanje takve pomoći.

Suprotno prigovorima optužene Gordane Getoš-Magdić...mjerama opreza koje su propisane čl. 90. Z[akona] o k[aznenom] p[ostupku], ne bi se mogla ostvariti svrha pritvora produljenog [po čl. 102. st. 1. toč. 4. Zakona o kaznenom postupku], niti se ova mjera može zamijeniti kućnim pritvorom, jer čl. 102. Z[akona] o k[aznenom] p[ostupku] to ne propisuje.”

Dana 25. ožujka 2008. godine podnositeljica zahtjeva podnijela je ustavnu tužbu tvrdeći, *inter alia*, da je trajanje istrage protiv nje i trajanje njenog pritvora premašilo razumni rok i da se njezin pritvor više ne može produljivati samo s osnove težine optužbi koje joj se stavljaju na teret.

Točno neutvrđenoga dana podnositeljica zahtjeva ponovno je podnijela zahtjev da joj se ukine pritvor.

Dana 22. travnja 2008. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Zagrebu produljilo je pritvor podnositeljici zahtjeva i odbilo njezin zahtjev. Ponovili su obrazloženje iz svoje odluke od 12. veljače 2008. godine.

U svojoj žalbi od 26. travnja 2008. godine podnositeljica zahtjeva se ponovno pozvala na svoju obiteljsku i zdravstvenu situaciju kao osnovu za ukidanje njenoga pritvora. Dana 7. svibnja 2008. godine Vrhovni sud je odbio njenu žalbu.

Dana 29. svibnja 2008. godine Ustavni sud je utvrdio da je ustavna tužba od 25. ožujka 2008. godine nedopuštena, s osnova da su pobijane

odluke prestale postojati jer je u međuvremenu donesena nova odluka kojom je produljen pritvor podnositeljice zahtjeva.

U svojoj ustavnoj tužbi od 9. lipnja 2008. godine podnositeljica zahtjeva ponovila je svoje tvrdnje iz svoje prethodne ustavne tužbe od 25. ožujka 2008. godine.

Dana 4. srpnja 2008. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Zagrebu produljio je pritvor podnositeljici zahtjeva s iste osnove kao i prije. Dana 28. srpnja 2008. godine Vrhovni sud je potvrdio ovu odluku.

Podnositeljica zahtjeva je podnijela ustavnu tužbu u kojoj je ponovila svoje prethodne tvrdnje.

Dana 17. rujna 2008. godine Ustavni sud je prihvatio ustavnu tužbu i ukinuo odluke Županijskog suda u Zagrebu od 4. srpnja 2008. godine i Vrhovnog suda od 28. srpnja 2008. godine, s osnova što niži sudovi nisu primijenili načelo razmjernosti kad su ocjenjivali je li daljnji pritvor podnositeljice zahtjeva odgovarajući. Nadalje je presudio:

“ Zbog posebne težine i reakcije javnosti na njih, određena kaznena djela mogu izazivati nemir u društvu koji može opravdati pritvor. Ovaj sud smatra, pri procjeni je li daljnje zadržavanje podnositelja u pritvoru opravdano po osnovi iz članka 102. stavka 1. točke 4. Z[akona] o k[aznenom] p[ostupku], da nije dostatna samo težina djela već [navedena] pritvorska osnova mora biti konkretizirana. Produljenje pritvora ne može se koristiti kao anticipacija zatvorske kazne.

Prema ocjeni ovog Suda, početna važnost osnove na temelju koje su podnositelji pritvoreni, imajući pritom u vidu tijek vremena i činjenicu da se podnositelji nalaze u pritvoru gotovo dvije godine, nije dostatna da bi se na temelju nje mogao opravdati njihov produljeni pritvor.

Ustavni Sud ocjenjuje da u ovom slučaju (uz nedvojbenu činjenicu prekomjerne duljine dosadašnjeg pritvora), javni interes o produljenju pritvora podnositelja tijekom kaznenog postupka koji se vodi protiv njih – u kojem tek treba odlučiti o njihovoj krivnji za inkriminirana kaznena djela – ne preteže nad pravom na osobnu slobodu zajamčenim Ustavom i Europskom konvencijom o ljudskim pravima
...”

Podnositeljica zahtjeva je puštena istoga dana.

B. Mjerodavno domaće pravo

1. Mjerodavne odredbe Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, br. 110/1997, 27/1998, 58/1999, 112/1999, 58/2002 i 62/2003) propisuju:

Članak 97.

„(1) Redarstvene vlasti moraju uhićenika odmah, a najkasnije u roku od dvadeset četiri sata dovesti istražnom sucu ili ga pustiti na slobodu. Zakašnjenje moraju posebno obrazložiti“.

Članak 98.

„(1) Istražni sudac može na prijedlog redarstvene vlasti ili državnog odvjetnika pisanim i obrazloženim rješenjem odrediti da se uhićenik koji mu je doveden zadrži do dvadeset četiri sata, ako utvrdi da postoje osnove sumnje da je uhićenik počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret, ako postoje razlozi iz članka 105. stavka 1. točke 1. i 2. ovoga Zakona, a zadržavanje je potrebno radi utvrđivanja istovjetnosti, provjere alibija, prikupljanja podataka o dokazima, te otklanjanja ozbiljne opasnosti po život ili zdravlje ljudi ili imovinu većeg opsega. Novo zadržavanje po prethodnim odredbama može se odrediti samo još jedanput ako su glede uhićenika prikupljene obavijesti o drugom kaznenom djelu. Iznimno, istražni sudac može na prijedlog redarstvenih vlasti ili državnog odvjetnika odrediti da se prema ovom stavku uhićenik zadrži kod policije, ako se radi o kaznenim djelima iz članka 192. ovoga Zakona za koje je moguće izreći kaznu zatvora preko pet godina.

(2) Istražni sudac može po službenoj dužnosti ili na prijedlog državnog odvjetnika odrediti da se uhićenik koji mu je doveden zadrži do četrdeset osam sati i u slučaju kad smatra da postoji osnovana sumnja da je uhićenik počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret i da postoje razlozi za određivanje pritvora iz članka 105. stavka 1. ovoga Zakona, ako državni odvjetnik protiv uhićenika još nije podnio istražni zahtjev, neposrednu optužnicu ili optužni prijedlog. Ako državni odvjetnik do isteka roka od četrdeset osam sati ne podnese istražni zahtjev, neposrednu optužnicu ili optužni prijedlog, uhićenik će se pustiti na slobodu.

(3) Ako je uhićenik bio zadržan prema stavku 1. ovoga članka istražni sudac može odrediti zadržavanje prema stavku 2. ovoga članka još dvadeset četiri sata.

...“

8. Općenite odredbe o pritvoru

Članak 104.

„(1) Pritvor može biti određen samo ako se ista svrha ne može ostvariti drugom mjerom.

(2) Čim prestanu razlozi zbog kojih je pritvor određen, pritvor se mora ukinuti i pritvorenika pustiti na slobodu.

(3) Pri odlučivanju o pritvoru, posebno o njegovu trajanju, vodit će se računa o razmjeru između težine počinjenoga kaznenog djela, kazne koja se.... može očekivati u postupku i potrebe određivanja i trajanja pritvora.

(4) Sudbena tijela pred kojima se vodi postupak postupat će u predmetima u kojima je određen pritvor posebno žurno, te po službenoj dužnosti paziti jesu li prestali razlozi i zakonski uvjeti za pritvor i u tom slučaju ga odmah ukinuti.“

9. Osnove za određivanje pritvora

Članak 105.

„(1) Ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo, pritvor se protiv te osobe može odrediti:

.....

4. ako su u pitanju kaznena djela: ubojstva, razbojništva, silovanja, terorizma, otmice, zlouporabe opojnih droga, iznude, zlouporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju, zlouporabe položaja ili ovlasti, udruživanja za počinjenje kaznenog djela ili kojeg drugoga kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora od dvanaest godina ili teža kazna, ako je to neophodno zbog posebno teških okolnosti djela.

Mjerodavne odredbe koje uređuju trajanje pritvora predviđaju kako slijedi:

Članak 110 propisuje, *inter alia*, da pritvor određen rješenjem istražnog suca može trajati mjesec dana i može biti produljen, iz opravdanih razloga, od strane izvanraspravnog vijeća za još dva mjeseca i nakon toga za još tri mjeseca. Međutim, ukupno trajanje pritvora u istrazi ne može prijeći šest mjeseci.

Članak 111. propisuje, *inter alia*, da nakon podizanja optužnice pritvor može trajati samo dok presuda postane pravomoćna, a nakon toga dok odluka o služenju kazne zatvora postane pravomoćna. Tijekom toga razdoblja izvanraspravno vijeće će svaka dva mjeseca ocjenjivati postoje li još uvijek kriteriji za pritvor.

Članak 114.

(1) Do donošenja presude suda prvoga stupnja pritvor može trajati najdulje:

- 1) šest mjeseci ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do tri godine,
- 2) godinu dana ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do pet godina,
- 3) godinu i šest mjeseci ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do osam godina,
- 4) dvije godine ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora preko osam godina.

(2) U predmetima u kojima je donesena nepravomoćna presuda, ukupno trajanje pritvora do njezine pravomoćnosti može se produljiti za jednu šestinu u slučajevima iz točke 1. do 3. stavka 1. ovoga članka, odnosno za jednu četvrtinu u slučajevima iz točke 4. i 5. stavka 1. ovoga članka.

(3) Vrhovni sud Republike Hrvatske može, na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika, u slučaju kada je prvostupanjska presuda ukinuta, u postupku za kaznena djela iz točke 1. do 3. stavka 1. ovoga članka, trajanje pritvora produljiti najviše do šest mjeseci, a za kaznena djela iz točke 4. i 5. stavka 1. ovoga članka, najviše za jednu godinu.

(4) Od dana donošenja drugostupanjske presude protiv koje je dopuštena žalba, pritvor može trajati do pravomoćnosti presude ali najdulje tri mjeseca.

(5) Okrivljenik koji se nalazi u pritvoru, a presuda kojom mu je izrečena kazna zatvora je postala pravomoćna, ostat će u pritvoru do upućivanja na izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne.

2. Članak 122. Osnovnog krivičnog zakona (Narodne novine br. 31/1993) glasi kako slijedi:

Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika

Tko kršeći pravila međunarodnoga prava naredi da se ratni zarobljenici ubijaju, muče ili da se prema njima nečovječno postupa, nad njima obavljaju biološki, medicinski ili drugi znanstveni pokusi, da se uzimaju tkiva ili organi radi transplantacije, da im se nanose velike patnje ili ozljede tjelesnoga integriteta ili zdravlja, da se prinuđuju na obavljanje službe u neprijateljskim oruženim snagama, ili

da se lišavaju prava na propisano i nepristrano suđenje, ili tko počini neko od navedenih djela, kaznit će se zatvorom najmanje pet godina ili kaznom zatvora od dvadeset godina.

PRIGOVORI

Podnositeljica zahtjeva prigovara na temelju članka 5. stavaka 1. i 3. Konvencije da njezin prvotni pritvor između 18. listopada 2006. godine u 20:00 sati i 21. listopada u 1:40 sati nije bio u cijelosti pokriven odlukama kojima je naložen i produljivan njen pritvor; da nakon što je bila uhićena nije bila odmah dovedena pred suca i da je njen pritvor trajao nerazumno dugo vremena.

Također prigovara da postupak koji se ticao zakonitosti njenog pritvora nije bio u skladu s jamstvima iz članka 5., stavka 4. Konvencije.

Nadalje prigovara na temelju članka 6., stavaka 1. i 3. Konvencije duljini kaznenog postupka protiv nje i činjenici da kroz razdoblje od dva mjeseca nije bila dovedena iz Zatvora u Zagrebu da bude nazočna ročištima koja su održavana pred istražnim sucem Županijskog suda u Osijeku.

Također prigovara da su formulacije odluka nacionalnih sudova kojima je produljivan njen pritvor povrijedile predmnijevu nevinosti.

I posljednje, podnositeljica zahtjeva prigovara da je protiv nje izvršena diskriminacija, na način da je B.G.-u ukinut pritvor, iako je on bio optužen kao glavni počinitelj u kaznenom postupku protiv sedam okrivljenika.

PRAVO

1. Podnositeljica zahtjeva prvo prigovara da njezin prvotni pritvor između 18. listopada 2006. godine u 20:00 sati i 21. listopada u 1:40 sati nije bio u cijelosti pokriven odlukama kojima je naložen i produljivan njen pritvor. Nadalje prigovara da nakon što je bila uhićena nije bila odmah dovedena pred suca ili drugu službenu osobu zakonom ovlaštenu vršiti sudbenu vlast, da nije bilo poštivano njeno pravo na suđenje u razumnom roku ili puštanje na slobodu do suđenja i da se težina djela za koja je bila optužena nije mogla smatrati mjerodavnom i dostatnom da domaći sudovi opetovano produljuju njen pritvor. Pozvala se na članak 5. Konvencije čiji mjerodavni dio propisuje kako slijedi:

„1. Svatko ima pravo na slobodu i na osobnu sigurnost. Nitko se ne smije lišiti slobode, osim u sljedećim slučajevima i u postupku propisanom zakonom:

...

c) ako je zakonito uhićen ili pritvoren radi dovođenja nadležnoj sudbenoj vlasti kad postoji osnovana sumnja da je počinio kazneno djelo ili kad je razumno vjerovati da je to nužno radi sprječavanja izvršenja kaznenog djela ili bijega nakon njegova počinjenja;

...

3. Svatko uhićen ili pritvoren u uvjetima predviđenim stavkom 1.c) ovoga članka mora se u najkraćem roku izvesti pred suca, ili pred drugo zakonom određeno tijelo sudbene vlasti, i ima pravo u razumnom roku biti suđen ili pušten na slobodu do suđenja. Puštanje na slobodu može se uvjetovati davanjem jamstva da će ta osoba pristupiti suđenju.“

Sud smatra da ne može, na temelju spisa predmeta, odrediti je li ovaj dio zahtjeva dopušten, te je stoga potrebno, u skladu s Pravilom 54., stavkom 2. (b) Poslovnika Suda, o ovome prigovoru obavijestiti tuženu državu.

2. Podnositeljica zahtjeva također prigovara da su postupci koji se odnose na njene žalbe protiv odluka kojima je naložen njen pritvor u suprotnosti sa zahtjevima članka 5., stavka 4. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

„4. Svatko tko je lišen slobode uhićenjem ili pritvaranjem ima pravo pokrenuti sudski postupak u kojem će se brzo odlučiti o zakonitosti njegova pritvaranja ili o njegovu puštanju na slobodu ako je pritvaranje bilo nezakonito.“

Sud smatra da ne može, na temelju spisa predmeta, odrediti je li ovaj dio zahtjeva dopušten, te je stoga potrebno, u skladu s Pravilom 54., stavkom 2. (b) Poslovnika Suda, o ovome prigovoru obavijestiti tuženu državu.

3. Podnositeljica zahtjeva također prigovara duljini kaznenog postupka protiv nje i tome što u razdoblju od 22. listopada do 22. prosinca 2006. godine nije bila dovedena iz Zatvora u Zagrebu da bude nazočna ročištima koja su održavana pred istražnim sucem Županijskog suda u Osijeku. Poziva se na članak 6., stavke 1. i 3. Konvencije, čiji mjerodavni dio glasi kako slijedi:

„1.... u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj...“

3. Svatko optužen za kazneno djelo ima najmanje sljedeća prava:

...

c) da se brani sam ili uz branitelja po vlastitom izboru, a ako nema dovoljno sredstava platiti branitelja, ima pravo na besplatnog branitelja, kad to nalažu interesi pravde;

d) da ispituje ili daje ispitati svjedoke optužbe i da se osigura nazočnost i ispitivanje svjedoka obrane pod istim uvjetima kao i svjedoka optužbe;

...“

Glede prigovora o duljini postupka u istražnoj fazi, Sud primjećuje da je razdoblje koje treba uzeti u obzir počelo 18. listopada 2006. godine, kad je podnositeljica zahtjeva uhićena, a završilo 16. travnja 2007. godine, kad je

podnositeljica zahtjeva optužena, znači trajalo je oko šest mjeseci. Iz dostavljene dokumentacije je vidljivo da je ovaj predmet uistinu jako složen, da se u njemu radi o brojnim ozbiljnim optužbama protiv sedam okrivljenika i da je trebalo saslušati brojne svjedoke.

Po mišljenju Suda, u ovome predmetu izgleda da je razdoblje od šest mjeseci za provođenje istrage u skladu sa zahtjevom razumnoga roka iz članka 6., stavka 1. Konvencije.

Glede prigovora duljini postupka pred raspravnim sudom, Sud primjećuje da u Hrvatskoj postoji pravno sredstvo u odnosu na duljinu takvog postupka. Podnositeljica zahtjeva je mogla, prvo, podnijeti prigovor Vrhovnom sudu radi duljine postupka vođenog pred Županijskom sudom u Osijeku, a nakon toga pred Županijskom sudom u Zagrebu, te je konačno mogla podnijeti i ustavnu tužbu u tom pogledu (vidi predmet *Slaviček v. Croatia* (dec.), br. 20862/02, ECHR 2002-VII).

Međutim, ona nije iskoristila ova pravna sredstva.

Slijedi da ovaj prigovor treba odbaciti na temelju članka 35., stavaka 1. i 4. Konvencije zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava.

Glede prigovora koji se odnosi na činjenicu da podnositeljica zahtjeva u razdoblju od 22. listopada do 22. prosinca 2006. godine nije bila dovedena iz Zatvora u Zagrebu u Županijski sud u Osijeku, kako bi nazočila ročištima pred istražnim sucem toga suda, Sud ponavlja da je pozvan ispitati je li kazneni postupak protiv podnositeljice zahtjeva, u svojoj cijelosti, bio pošten (vidi, između ostalih izvora prava, predmet *Imbrioscia v. Switzerland*, 24. studeni 1993., stavak 38., Series A br. 275 i *Edwards v. the United Kingdom*, 16. prosinca 1992., stavak 34., Series A br. 247-B).

U ovome je predmetu kazneni postupak protiv podnositeljice zahtjeva sada u tijeku pred raspravnim sudom i tek treba vidjeti kako će završiti. Sud će tek nakon što kazneni postupak protiv podnositeljice zahtjeva bude okončan moći ispitati prigovor podnositeljice zahtjeva.

Budući je kazneni postupak protiv podnositeljice zahtjeva još uvijek u tijeku, ovaj dio zahtjeva je preuranjen. Slijedi da ovaj prigovor treba odbaciti na temelju članka 35., stavaka 1. i 4. Konvencije.

4. Podnositeljica zahtjeva nadalje prigovara da su domaći sudovi povrijedili predmnijevu nevinosti jer su u svojim odlukama kojima su određivali i produljivali njen pritvor opetovano navodili da je ona sudjelovala u zlostavljanju i ubijanju civila i da je motiv za takva djela bila nacionalna mržnja. Pozvala se na članak 6., stavak 2. Konvencije koji propisuje:

„2. Svatko optužen za kazneno djelo smatrat će se nevinim sve dok mu se ne dokaže krivnja u skladu sa zakonom.“

Sud ponavlja da će predmnijeva nevinosti iz članka 6., stavka 2. biti povrijeđena ako sudska odluka, ili, uistinu, izjava javnog dužnosnika koja se odnosi na osobu optuženu za kazneno djelo, odražava mišljenje da je on kriv prije nego mu krivnja bude dokazana u skladu sa zakonom. Dovoljno je, kad nema formalnog utvrđenja, da postoji neko obrazloženje koje navodi na zaključak da sud ili dužnosnik o kojemu se radi, smatra okrivljenika krivim, a preuranjeno izražavanje samoga suda o takvom mišljenju neizbježno bi značilo nepoštivanje takve predmnijeve (vidi, između mnogih drugih izvora prava, predmete *Deweer v. Belgium*, 27. veljače 1980., stavak 56, Series A br. 35; *Minelli v. Switzerland*, 25. ožujak 1983., stavak 27., 30. i 37., Series A br. 62; *Allenet de Ribemont v. France*, 10. veljače 1995., stavak 35.-36., Series A br. 308 i *Karakaş and Yeşilirmak v. Turkey*, br. 43925/985, stavak 49., 28. lipnja 2005.).

Članak 6., stavak 2. primjenjuje se na kazneni postupak u cijelosti, „bez obzira na ishod kaznenog progona“ (vidi naprijed citirani predmet *Minelli v. Switzerland*, stavak 30.). Međutim, nakon što okrivljenik bude proglašen krivim, on se u načelu prestaje primjenjivati u odnosu na bilo koje navode iznesene unutar postupka za izricanje kazne koji slijedi nakon toga (vidi predmet *Engel and Others v. the Netherlands*, 8. lipnja 1976., Series A br. 22 i *Matijašević v. Serbia*, br. 23037/04, 19. rujna 2006.).

Glede ovoga predmeta, Sud primjećuje da su domaći sudovi opravdavali pritvor podnositeljice zahtjeva težinom djela i načinom na koji su bila počinjena. Nisu, međutim, te okolnosti tretirali kao utvrđene činjenice, nego samo kao navode. Naglasili su da se u optužbi protiv podnositeljice zahtjeva navodi da je ona počinila djela o kojima je riječ na osobito nemilosrdan i bezobziran način.

U svojim su se formulacijama domaći sudovi pozvali na optužnicu u kojoj se navodi da postoji osnovana sumnja da je podnositeljica zahtjeva stvarno počinila djela o kojima je riječ. Tako su se pozvali samo na ono za što je ona optužena. Slijedi da obrazloženje odluka sudova koje se odnosi na pritvor podnositeljice zahtjeva ne predstavlja utvrđenje krivnje za ono za što je optužena na način da bi to značilo povredu predmnijeve nevinosti iz članka 6., stavka 2. Konvencije.

Slijedi da je ovaj prigovor očigledno neosnovan i da ga treba odbaciti na temelju članka 35., stavka 4. Konvencije.

5. I posljednje, podnositeljica zahtjeva prigovara da je protiv nje izvršena diskriminacija jer je prvookrivljeniku ukinut pritvor, a ona je ostala u pritvoru daljnjih osam mjeseci. Poziva se na članak 14. Konvencije koji propisuje:

„Uživanje prava i sloboda koje su priznate u ovoj Konvenciji osigurat će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili društveno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili druga okolnost.“

Sud ponavlja da je prema njegovoj utvrđenoj sudskoj praksi, glede opsega jamstva danog na temelju članka 14., razlika u postupanju diskriminirajuća ako „nema objektivno i razumno opravdanje“, to jest, ako ne slijedi „legitimni cilj“ ili ako nema „razumnog odnosa razmjernosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se nastoji ostvariti“. Štoviše, države ugovornice uživaju određenu slobodu procjene u ocjeni opravdavaju li, i u kojoj mjeri, razlike u inače sličnim situacijama različito postupanje (vidi, na primjer, predmet *Gaygusuz v. Austria*, 16. rujna 1996., *Reports* 1996-IV, stavak 42.).

Sud primjećuje da je pritvor B.G.-u ukinut iz vrlo specifične osnove, naime, da je bio izabran u parlament i da bi stoga za njegovo pritvaranje bila potrebna odluka o skidanju njegovoga imuniteta. Slijedi da njegov položaj nije bio usporediv s položajem podnositeljice zahtjeva i da stoga pravljenje razlike između njega i podnositeljice zahtjeva nije bilo diskriminirajuće, jer je postojalo objektivno i razumno opravdanje za ukidanje pritvora B.G.-u, iako je on bio glavni okrivljenik u kaznenom postupku o kojemu je riječ. Stoga razlika u postupanju prema B.G-u i podnositeljici zahtjeva ne predstavlja diskriminaciju u smislu članka 14. Konvencije.

Slijedi da je ovaj prigovor očigledno neosnovan i da ga treba odbaciti na temelju članka 35., stavka 4. Konvencije.

Iz tih razloga, Sud jednoglasno

odlučuje odgoditi ispitivanje prigovora podnositeljice zahtjeva koji se odnose na zakonitost njenog prvotnog pritvora od 18. listopada 2006. godine u 20:00 sati do 21. listopada 2006. godine u 1:40 sati; njenog prava da odmah nakon uhićenja bude dovedena pred suca ili drugu službenu osobu zakonom ovlaštenu vršiti sudbenu vlast; njenog prava na suđenje u razumnome roku ili puštanja na slobodu do suđenja, prigovora da razlozi na koje su se domaći sudovi pozvali za produljenje pritvora podnositeljice zahtjeva nisu bili mjerodavni i dostatni cijelo vrijeme pritvora kao i prigovora da je postupak koji se odnosio na nezakonitost njenoga pritvora bio nepravilan;

utvrđuje da je ostatak zahtjeva nedopušten.

Søren Nielsen
Tajnik

Christos Rozakis
Predsjednik